

① ^{た いた みず}
立て板に水

- Přirovnání s významem přirozenosti či snadnosti určité akce.
- (dosl.) „Vodu na vztyčené prkno.“
- Podobá se českému ‘(Jde to) jako po másle.’
- Podobá se angl. *To speak nine words at once.*

Alternativní forma: ^{た いた みず}
立て板に水をかける

例文: ^{ごと}
立て板に水の如きプレゼンテーション、おそれ入りました。

‘Vaše prezentace byla tak přirozená a plynulá, mnohokrát děkujeme.’

Poznámky k formě:

- 板 *ban, han* (音), *ita* (訓) ‘deska’, ‘prkno’
- 立てる *tateru* ‘vztyčí’, ‘postaví’; srov. s ^た立つ
(‘vztyčí se’, ‘postaví se’)

② ^{せんだうおお ふねやま のぼ}
船頭多くして船山に上る

- Přirovnáním k situaci, kdy příliš mnoho kapitánů navede loď na pevninu (místo aby loď plula po vodě), naznačuje, že i zdánlivě ideální skupina lidí může pokazit úkol, když nemá určeného vůdce.
- (dosl.) „Když se zvýší počet převozníků, vystoupá celá loď až na horu.“
- Odpovídá angl. *Too many cooks spoil the broth.*
- Určitá podoba s českým ‘Někdy méně znamená více.’

Alternativní forma: ^{せんだうおお ふねやま のぼ}
船頭多くして船山へ登る

^{せんだうおお ふねやま のぼ}
船頭多ければ船山に登る

例文: ^{ひとりき}
船頭多くして船山に上ることにならないように、まずリーダー
を一人決めよう。

‘Aby nedošlo k tomu, že příliš mnoho kapitánů navede loď na horu, nejprve vybereme jednoho vůdce.’

Poznámky k formě:

- 船 *fune* (訓) ‘loď’
- 船頭 *sendó* ‘převozník’
- 船山 *fune jama* je tvar s vypuštěním pádové partikule *ga* (船が山に／へ上る)

③ いっせきにちょう
一石二鳥

- Dosažení dvou různých cílů skrze jednu akci.
- (dosl.) „Jeden kámen – dva ptáci.“
- Odpovídá českému ‘Dvě mouchy jednou ranou.’
- Stejně jako angl. *Killing two birds with one stone.*

例文: ^{えんか}演歌を聞くと、日本の文化にふれながらに日本語の勉強ができるので、一石二鳥。

‘Posloucháním enky se učím o Japonské kultuře a zároveň se můžu učit japonsky. Zabíjím tak dvě mouchy jednou ranou.’

Pozn.:

- ^{えんか}演歌 tradiční japonský styl hudby podobný operetě či chansonu

④ しんきいってん
心機一転

- Vyjadřuje změnu postoje.
- (dosl.) „Otočit postoj.“
- Odpovídá angl. *become a new man* nebo *turn over a new leaf*
- Podoba s českému ‘otočit o 180 stupňů’.

Alternativní forma: ^{しんきいってん}心機一転する

例文: 先生のお言葉に感激して、息子も心機一転して、今では勉学に励んでおります。

‘Vaše slova, pane učiteli, byla tak působivá, že i náš syn je teď docela jiný člověk a studuje, jak jen může.’

Poznámky k formě:

- 心機 *šinki* ‘duševní stav’ či ‘postoj’
- 転 *ten* (音) sloveso ^{ころ}転ぶ ‘točí’

Zdroje:

<http://kotowaza-allguide.com/>

<http://eje.weblio.jp/>

<https://media.licdn.com/mpr/mpr/p/5/005/098/276/3abd88b.jpg>

『例解学習ことわざ辞典』小学館